

ህይወት አብ ስኮትላንድ

ጢያዝያ 2003

Life in Scotland - Tigrinya

ናብ ሓዲሽ አገባብ አነባብራ ምውህሃድ አብ ስኮትላንድ ግዜ ክወስድ ይኽእል እዩ። እዚ ሓጻርቲ ጽሑፋትዚ ናብራ አብ ስኮትላንድ ንክትርድኦ ክሕግዘካ ዝግለመ እዩ። ካብ መበቐል ዓድኻ ፍልይ ዝበለ ስለዝኸውን ገላጺ ዝኾነ ሓጺር ሓበሬታ ብዛዕባ ገለገለ ልምድን፣ ጠባቦትን፣ ሕግን ስርዓትን ዝሓዘ እዩ።

HAPPY TO TRANSLATE

ሕጋዊ ገደብ ዕድመ

ብሓፊኻ ሰባት ካብ 18 ዕድመ ንላዕሊ እዮም ዓቕሚ ኣዳም በጺሖም ወይድማ ብዓይኒ ሕጊ ብቁዓት ክይኖም ዝበሃሉ። እንተኾነ ግና ሕጋዊ ዕድመ አብ ዝተፈላለዩ አጋጣሚታት ብኸምዚ ዝሰዕብ ክፈላለ ይኽእል።

- አልኮላዊ መስተ ምስታይ - ካብ 18 ዓመት ንላዕሊ ክትኸውን ኣለካ።
- ሽጋራ ምትካኽ - ካብ 18 ዓመት ንላዕሊ ክትኸውን ኣለካ።
- ፍቓድ መምርሒ መኪና ምውጻእ - ካብ 17 ዓመት ንላዕሊ ክትኸውን ኣለካ።
- ንትምህርቲ ክትወጽእ - ካብ 16 ዓመት ንላዕሊ ክትኸውን ኣለካ።
- ጾታዊ ርክብ - ካብ 16 ዓመት ንላዕሊ ክትኸውን ኣለካ ጾታዊ ርክብ ክትፍጽም።

ህጻናት

- ወለዲ ደቆም ክሳብ 18 ዓመት ዝገብሩ ሓልፍነቶም እዮም።
- ነሓሽቲ ህጻናት ብዘይመሰነይታ አብ ህዝባዊ ቦታ ኮነ አብ ገዛ ክገደፉ የብሎምን።
- ንህጻናት ምህራም ኮነ ምልጋዕ ኣይፍቀድን እዩ።

ምትካኽ ሽጋራ

- አብ ዝኾነ ቦታ እዚ ምልክት እዚ ዘለዎ ሽጋራ ምትካኽ ኣይፍቀድን እዩ።
- አብ ውሽጢ ገዛ ወይ ድማ ዕጽው ህዝባዊ ቦታታት ተወሳኺ ኸኣ አብ ቤት ጽሕፈታት ቤት ብልዕታት ባርን ኣብያተ ሲነጣታትን ምትካኽ ሽጋራ ኣይፍቀድን እዩ።
- አብ ዝተኸልከለ ቦታ ሽጋራ ምትካኽ መቅጻዕቲ ከሰዕብ ይኽእል።
- አብ ደገ፣አብ ገዛኻ፣ አብ መኪናኻ ሽጋራ ምትካኽ ፍቁድ እዩ። ኣካራዪ ገዛኻ ተዘይከልኪልካ ወይ ድማ ኣታ መኪና ናይ ስራሕ ተዘይኮይና።

መስተ

- አብ ህዝባዊ ቦታ መስተ ምስታይ ከም አብ ጎደና ከምእውን መናፈሲ ቦታታት አይፍቀድን እዩ። ከምኡ ምግባር መቅጻዕቲ ከስዕብ ይኸእል እዩ።

ካራ

- አብ ስኮትላንድ ካራ ሒዝካ ምዝዋር ክልኩል እዩ። ካራ ሒዝካ ብፖሊስ እንተ ደኣ ተታሒዝካ ክትእስር ትኸእል ኢኻ።
- ካራ ምሓዝ አብ ቤት ትምህርቲታት ፍቁድ አይኮነን ።

ምግዕዛይ

- ጎደና ምግዕዛይ ወይ ከኣ ዝኾነ ጎሓፍ ከኣ ዘይተደልዩ ነገራት አብ ጎደና ምድርባይ £50 ክቅጽፅ ይኸእል እዩ።

ምፍልላይ

- ብምኽንያት ዕድመ፣ ስንክልና፣ ጾታ፣ መርፍን ናይ ሕጋዊ መጻምድትን፣ ጥንሰን ሕርሰን፣ ዓሌት፣ ሃይማኖትን፣ ጾታዊ ርክብ ወይ ከኣ ምርጫ ጾታዊ ርክብ ንዝኾነ ሰብ ኣድልዎ ክትገብር ወይ ከተናሹ ወይ ድማ ንባዕልኻ ግዳይ ናይ ኣድልዎ ኸትከውን ሕጋዊ አይኮነን።
- ዓመጽ ሕጋዊ አይኮነን ሕጋዊ መቅጻዕቲ ኸኣ ኸስዕብ ይኸእል እዩ።
- ብቃል ኮነ ብኣካል ዝተዓመጽካ ኮይኑ እንተመሰሰካ ንፖሊስ ክትሕብር ይግባእ። ከምእውን አብ ናይ ስኮትላንድ ናይ ሰደተኛታት ካውንሲል ንዝኾነ ሰብ ብምዝርራብ ወይከኣ ናብ Anti-Social Behaviour Task Force (ጸረ ሕብረተሰብ ጠባይት ዝከታተል ኣካል) ብስልኪ ቁጽሪ 08000273901 ብምድዋል ሓገዝ ኸረክብ ትኸእል ኢኻ።

ዓመጽ ኣንጻር ደቀንስትዮ

- ዓመጽ ኣንጻር ደቀንስትዮ ነዞም ዝሰዕቡ ከጠቃልል ይኸእል፣ ዘቤታዊ ሃሰያታት፣ ኣገዲድካ ምድፋር፣ ጾታዊ ጎነጽ ወይ ውርደት፣ ምንዝርና፣ ጾታዊ ብዘበዛ፣ ብዘይሕጋዊ መንገዲ ናብ ካልእ ሃገር ምስጋር፣ ጾታዊ ዓመጽ ኣብ ልዕሊ ህጻናት፣ ደቀንስትዮ ምኽንሻብ (FGM)፣ ኣገዲድካ ምምርፍው፣ ከምእውን ብሃይማኖት ምኽንያት ሰብ ምቅታል።
- አብ ስኮትላንድ ኩለን ኣንስትን ኣዋልድን ንዝኾነ ዓመጽ ከይቃልዓ ሕጋዊ መሰል ኣለወን።
- ዘቤታዊ ዓመጽ ወይ ማህሰይቲ ከም ኣካላዊ ማህሰይቲ፣ ጾታዊ ማህሰይቲ፣ ስነአእምራዊ ማህሰይቲን፣ ቁጠባዊ ማህሰይትን ከጠቃልል ይኸእል።
- ንኩሉ ዝኾነ ይኹን ዓመጽ ወይ ከኣ ዘቤታዊ ሃሰያታት ብምስጢር ዝተሓዘ ዘተኣማምን ሓገዝን ረዲኤትን ኣሎ።

ካብዘን ዝሰዓ ማሕበራት ሓገዝን ምኽርን ክርከብ ይከኣል

- መስመር ሓበሬታ ሓገዝ ዘቤታዊ ዓመጽ ደቁእንሰትዮ ስኮትላንድ (Scottish Women’s Aid Domestic Abuse): 0800 027 1234 (24 ሰዓታት)
- መስመር ሓበሬታ ሃገራዊ ናይ ምግሳስ ከምእውን ጾታዊ ዓመጽ (National Rape and Sexual Assault): 08088 01 03 02
- Archway Glasgow: 0141 211 8175

ናይ ልምድታት ፍልልያት ከምእውን ቅቡላት ጠባያት

ዋላኳ ገለገለ ጠባያት ብሕጊ ተዘይተገልጸ፡ ናይ ስኮትላንድ ልምድታትን ትጽቢታትን ካብ ናይ ሃገርካ ክፍለ ይኸእል እዩ። ንሱ ኸኣ ኸምዚሰዕብ እዩ።

- ትጽቢታት ብዛዕባ ብሕታውዊ ህይወትካን ኣካላዊ ምትንኻፋትን ብዘምልከት ካብ ሃገር ናብ ሃገር ይፈላለ እዩ። ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ኣብ ህዝባዊ ቦታታት ሰባት ብዘይስክፍታ ክንቀሳቀሱ ምእንቲ ኣብ ናይ ብሕታዊ ህይወቶም ጣልቃ ክትኣትዎም ኣይጸበዩን እዮም።
- ዓበይቲ ጉጅለታት ኩንካ ምእካብ ብፍላይ ድግ መንእሰያት ኣወዳት ከም ምፍርራህ ክርክ ይከኣል ።
- ልሙድ ዝኾነ ሰላም ኣበሃህላ ሰላም (hello) ምባል ወይ ከኣ ብኢድካ ብምጭባጥ ሰላም ምባል እዩ።

ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ምዝዋር መኪና

ካብ መጋቢት 16፡ 2002 ዓ.ም ጀግኑ ኣብ ግብሪ ዝወዓለ፡ ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ዕቁባ ተሓቲትካም ገና መንበሪ ፍቓድ እንተደ ዘይተፈቐደልካ ንናይ ዓዲ እንግሊዝ ናይ ምምራሕ መኪና ፍቓድ ከተመልክት ኣይትኸእልን ኢኻ ።

መኪና ክትዝውር ግቡእ ፍቓድ እንተደኣ ረኺብካ ኣዚ ዝሰዕብ ክህልወካ ኣለዎ።

- ዘይወደቀ/ብቁዕ መምርሒ ፍቓድ።
- ኢንሹራንስ ናይታ መኪና።
- ዘይወደቀ/ብቁዕ MOT መኪናኻ ድሕነት ከምዘለዎ ዝገልጽ ሰርትፊኬት።
- ዘይወደቀ/ብቁዕ ናይ መንገዲ ዲሲኪ (ቦሎ)።
- ካብ ዓዲ እንግሊዝ ወጻኢ ናይ ካልእ ሃገር ናይ መምርሒ መኪና ፍቓድ እንተደኣ ኣለካ መረጋገጺ ዶኩመንታት ድግ እንተኣቕሪብካ፡ ካብታ ዓዲ እንግሊዝ ዝኣተኻላ ዕለት ጀግርካ ክሳብ 12 ኣዋርሕ ዝኣክል ክትዝውር ትኸእል ኢኻ ።
- ዕጻፋርስ ተጠቁምካ ወይ ድግ መስተ ሰቲኻ ተዘዊርካ ብሕጊ ኸትቅጻዕ ትኸእል ኢኻ።

ናይ ተሌቪዥን ፍቃድ

- ተሌቪዥን እንተደኣ ኣለትካ ናይ ተሌቪዥን ፍቃድ ክትገዝእ ይግባእ።
- ናይ ተሌቪዥን ፍቃድ 0300 790 6131 ብምድዋል፣ ኣብ መርቡብ ሓበሬታ www.tvlicensing.co.uk ወይ ከኣ ብኣካል ኣብ ዝኾነ እዚ ዝሰዕብ ምልክት ዘለዎ ድኳን ክትገዝእ ትኽእል ኢኻ።

